

Descobrir l'amor pels llibres a la 'biblio'

Crear i fomentar els hàbits de lectura en nens i nenes des dels primers anys és un dels objectius de les biblioteques, i per fer-ho promouen activitats diverses

El foment de la literatura infantil i juvenil (LIJ) se sosté sobre tres potes fonamentals: l'entorn familiar, l'escola i la biblioteca. Treballar la LIJ a la biblioteca suposa posar a disposició dels possibles lectors infants i joves una selecció de títols de qualitat i facilitar-los l'accés a aquest fons: llibres triats d'acord amb la qualitat i els interessos dels lectors, en un espai apropiat per llegir dins de la biblioteca, amb unes activitats de promoció pensades per a les diferents edats i un personal format que sàpiga aconsellar els lectors i ajudar-los a triar.

EL GUST PER LA LECTURA

“A Catalunya som conscients de la necessitat de desenvolupar el gust per la lectura més enllà del vessant instrumental del llegir. Ho tenim integrat en el nostre model pel que fa a espais, col·leccions, serveis i activitats”, diu Josep Vives, cap del Servei de Biblioteques de la Generalitat de Catalunya. “La programació dirigida als infants és un dels seus punts forts. El 2017 entre el 30% i el 50% de les 68.000 activitats organitzades per les biblioteques públiques a Catalunya corresponien a la programació infantil. És un públic important per a nosaltres”. La idea és que el petit usuari que va a la biblioteca amb la família continuï anant-hi al llarg de la seva vida i en el futur hi acompanyi els seus fills. Vives assegura que la capacitat d'impacte de les biblioteques públiques és molt alta: “En general tenim bones instal·lacions, bones col·leccions i, sobretot, bons professionals que els agrada el que fan, s'impliquen i es formen. Oferim activitats i col·leccions de qualitat i som públics, sense preu d'entrada. Tothom és benvingut”.

COM HO FAN?

La biblioteca pública connecta amb les famílies a través de la seva programació i el disseny d'espais, i també sol tenir una relació estreta amb les biblioteques escolars. La clau és la qualitat. El públic infantil i jove és molt exigent. Si es treballa bé són els més entusiastes, però si no els agrada es veu de seguida. El paper del personal bibliotecari com a prescriptor també és fonamental a l'hora de recomanar lectures.

Les biblioteques treballen la LIJ a través de diverses fórmules: visites escolars per conèixer a fons l'obra d'autors o il·lustradors, marcant un itinerari lector des de primer de primària, i per als alumnes de secundària, activitats per descobrir obres d'autors o gèneres literaris amb què experimentin a través del joc; lectura de contes que pot adoptar moltes formes - dramatitzacions, tallers, reptes-; clubs de lectura o activitats ben diverses com ara tallers per descobrir autors o conèixer tècniques d'il·lustració, teatralitzacions on actors representen

personatges o autors i interactuen amb els assistents. “Encara que les biblioteques donin les condicions per afavorir l'hàbit -llibres, activitats de dinamització, espais adequats-, la responsabilitat és de les famílies”, recorda la professora de la facultat de Biblioteconomia i Documentació de la UB Teresa Mañà.

El follet de Can Butjosa

La Biblioteca Infantil i Juvenil Can Butjosa, a Parets del Vallès, és l'única biblioteca de Catalunya especialitzada en infantil i juvenil des de la seva creació, el 1983. L'edifici rehabilitat ocupa les quadres d'una casa de pagès. A la planta baixa hi tenen la bebeteca i la sala infantil, on hi ha el follet de la biblioteca. El follet vivia a la casa i vigilava la llar de foc quan la família se n'anava a dormir, però quan tots van marxar a la ciutat ell es va quedar a les quadres. El van trobar enganxat en un xiclet sota una taula, i per això no es pot menjar xiclet a la biblioteca, perquè s'espanta, i tampoc es pot fer gaire soroll perquè té les orelles molt delicades. “A més del follet -ens serveix per parlar d'hàbits, la necessitat del silenci i el respecte- i de les múltiples activitats que organitzem, tenim un fons de 35.000 llibres, la majoria destinats al públic infantil i juvenil. Això ens ha permès recollir material especial gràcies a una política de baixes molt acurada”, explica Sònia Fernández, directora en funcions de la biblioteca.

La Biblioteca Mercè Rodoreda de Sant Joan Despí (a la fotografia) és una biblioteca pública per a adults, infants i joves, on sempre s'han fet activitats per fomentar la literatura infantil i juvenil. Aquest curs han estrenat la lectura amb gossos. L'Associació Catalana d'Excursionisme Caní porta gossos acostumats a tractar amb gent diversa, que s'estiren per escoltar com els nens els llegeixen. “L'experiència motiva molt els nens a llegir en veu alta, i als que potser els costa més fer-ho els ajuda a perdre la por”, explica satisfeta Judith Viñas, directora de l'equipament. Acaben de rebre el premi María Moliner que atorga el ministeri de Cultura a biblioteques de tot Espanya -a Catalunya n'hi hagut cinc de premiades-, com a reconeixement a les activitats de foment de la lectura. El motiu han sigut els clubs de lectura juvenil, que comencen fa tres anys.

També participen al Concurs de Superlectors, en què uns 160 nens i nenes, entre les dues biblioteques del municipi, llegeixen una sèrie de llibres cada mes, des de l'octubre i fins al febrer, que varien en funció de la franja d'edat. Cada vegada que n'acaben un omplen una petita fitxa en què el comenten i el valoren, i a canvi se'ls donen pistes que els permeten descobrir enigmes per avançar en un joc que cada any té un leïtmotiv diferent: “Per arribar al final has de seguir llegint i no pots acabar abans del febrer. És perfecte per aconseguir una bona freqüència d'hàbit lector. Quan acaben el concurs se'ls regala, entre altres coses, un llibre “personalitzat”, perquè sabem els seus gustos a partir dels comentaris de cada fitxa”, explica Viñas.

LA LIJ NO TÉ EDAT

Per la seva banda, aquest 2019 la Biblioteca Elisenda de Montcada celebra l'Any de la Literatura Infantil i Juvenil, una acció que respon a la voluntat de posar la cultura com a eix transformador de la ciutat, que vol trencar amb la idea que la LIJ és només per infants i joves. "La literatura no té edat, tots en podem gaudir", afirma Gisela Ruiz, directora de la biblioteca i coordinadora de la xarxa de biblioteques de Montcada i Reixac. Insisteix en la importància de la lectura com a element indispensable per al creixement personal, per desenvolupar la visió crítica i la comprensió del món, i destaca la necessitat d'impulsar-la des de totes les edats. "Cada mes posem el focus en una qüestió: grans autors de la LIJ a escala universal, literatura clàssica i popular, biblioteques escolars, literatura fantàstica, poesia, il·lustració, memòria oral... Amb els infants i joves treballem l'hàbit lector a partir de generar interès per la lectura i normalitzar la literatura en el seu dia a dia. Estar en contacte amb bona literatura crea més lectors". Sant Joan Despí i Montcada i Reixac són només dos exemples de la bona feina que s'està fent des de les biblioteques catalanes per fomentar el gust per la lectura.

Recuperem els joves

Fa quatre anys la Biblioteca de Cassà de la Selva va crear un club de lectura per no perdre els joves. "Vam actuar per recuperar els nois i noies d'entre 13 i 18 anys. Els adolescents deixaven de venir a la biblioteca perquè els abandonàvem. Tenim la part d'infantil i la d'adults, però ells no trobaven el seu espai. És normal que no s'hi sentissin a gust", explica Anna Molas, responsable del club de lectura infantil. Comencen un club de lectura amb una quinzena d'alumnes de 5è i 6è de primària que es troben un cop al mes amb l'excusa dels llibres. "Els que estaven al club infantil ara ja estan al club de lectura juvenil. Hem aconseguit l'objectiu: se senten participants de la biblioteca, per a ells és un punt de trobada per relacionar-se i conèixer gent -són alumnes de diferents centres de secundària-, i tenen l'oportunitat de compartir una de les seves passions amb els companys del club", conclou satisfeta l'Anna.

Publicat a: Diari Ara – Criatures, 20 d'abril de 2019

Font del document: https://criatures.ara.cat/lectura/biblioteques-espai-infants-descobreixin-amor-llibres_0_2219178068.html